

MLADOST

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca. □ Celoletna naročnina znaša 2 K, posamezne številke po 10 vin. □ □ □ □ □
Uredništvo: Fr. Terseglav, Ljubljana (Katol. tiskarna). □ □ □ □ □
Upravništvo: Lud. Tomažič, Ljubljana (Katol. tiskarna).

Št. 4.

V Ljubljani, dne 13. februarja 1909.

Letnik II.

Brezmadežni.

Svobodomiselci so začutili svojo slabost: razuzdano življenje raznih sokolov in sokolic jim ne dela časti in jim ne bo pridobila ljudstva. Zato so sedaj zaobrnil; tudi oni oznanjajo čisto življenje.

»Dolžnost je,« pravijo, »za vsakega naprednega človeka, da se bojuje proti nenravnosti. Splošno se pri nas pod imenom ateist, brezverec, framason itd. misli izprijenega človeka. Ta predsodek moremo vničiti le s tem, da živimo pravno. Ni nikake svobode, ki bi opravičevala razbrzdano in podlost. Svoboda sama se zelo maščuje nad onimi, ki jo zlorablajo, kajti kimalu jo izgube in postanejo sužnji svojih strasti... Mi torej nismo svobodni v tem zmislu, da delamo vse, kar hočemo. Je zakon v nas... Svobodomiselnost ne opravičuje, niti ne podpira nenravnosti. Hočemo pravno mladino. Ni resnica, da je vzdržljivost nezdrava...«

Nas to seveda le veseli. Zakaj silno žalostno je gledati mladino, ki gazi po blatu umazanega življenja, streže strahem in pohujšuje ter kvari še druge. In taka je svobodomiselna mladina. Njej je vsa svoboda le svoboda za razbrzdano življenje. Rdečica mora udariti človeku v lice, če gleda in posluša take svobodomiselne fantaline, kako govore in se vedo, brez sramu, brez poštenja, ali celo svobodomiselne deklinje, kako se brezsravno reže brezsravnim besedam, kakor da so izšle iz zavrženih velikomestnih beznic. Nas zares veseli, da svobodomiselci sami že spoznavajo, da tak rod ne more prinesiti srečne prihodnosti. Popolnoma prav imajo: Mi »hočemo pravno mladino, ki bo zdrava v nazorih in dejanjih, in zato v imenu pravnosti in v imenu naroda in družbe zahtevamo od mladine, da se zaveda svoje dolžnosti, da ne greši zoper svojo mladost, zoper svojo veselo mlado silo, zoper svojo bodočnost, ampak da se ohrani zdravo: duševno in telesno. Trdna volja vodi k zmagi!« To je pametna beseda, in svobodomiselci vidijo, da jim ne odrekamo priznanja, kadar ga zaslužijo. Tudi to jim priznamo, da je največkrat nenravnosti kriva pomanjkljiva vzgoja doma in v šoli. Iz nevednosti, iz napačnih predstav o življenju in njega skrivnostih, a zlasti pohujšana zablodi slabo vzgojena mladina na umazana pota. In ko se dobro zave, je tolikrat že skoraj prepozno, »ker so prej mlado otroško dušo obvladale druge mamljive sile.«

Če nas pa veseli, da so se tudi svobodomiselci zavzeli za čisto življenje, moramo pa vendar izpovedati, da bo njih trud zastonj, ali vsaj toliko kakor zastonj.

Krščanstvu je čisto življenje nekaj lepega, vzvišenega, posvečenega. Najlepši vzori človeštva so obenem tudi vzori brezmadežnega življenja. Da bi Bog pokazal človeštvu vso lepoto in ljubeznivost neomadeževane čistosti, je združil v najlepši izmed Evinih hčera, v Mariji, z materinstvom devištvo: Mati Božja — Devica! Krščanstvo podaja tudi silne nagibe k brezmadežnemu življenju: čistost je ljuba Bogu in ljudem, greh sovraži Bog in ga tudi ljudje, četudi ne v obraz, obsojajo; s čistostjo se človek izpopolnjuje za krepostno življenje in srečno večnost, z grehom zapravlja mladost in večnost. Krščanstvo nudi tudi pomočke: molitev, zatajevanje, zakramente, zlasti »zakrament čistih src«, sv. obhajilo.

Svobodomiselci pa so zavrgli vse to: Boga in večnost, zakramente in molitev, pravno lepoto in krepost. Njim je vse le natura, ta svet, to življenje. Kaj torej nudijo svobodomiselci mladini za brezmadežno življenje? Pravijo, da je v nas zakon, pravijo, da je mladina dolžna živeti pravno. Kakšen zakon? kakšna dolžnost? Njih odgovor je: »zakon samoohrane«, »dolžnost« samoohrane. Po tem, pravijo, »se sodi dobra in slaba stran naših dejanj.«

V tem se kaže vsa onemoglost svobodomiselstva. To čuti, da je nenravno življenje nekaj protinaravnega in protipostavnega, a ko ga vprašate zakaj, ne ve drugega odgovora, kakor to, da je zdravju škodljivo. Onemoglo svobodomiselstvo! In če nenravnost kdaj ni škodljiva zdravju? in če kdo že itak ni zdrav? in če komu zdravja ni mar? če kdo hoče uživati življenje, a potem, če ni drugače, uničiti ga? — Kaj poreče svobodomiselstvo? Nič, ker nič ne more! Posmrtnost taji, na to se torej ne more sklicevati; Boga zanikuje, božjih postav torej za njega ni; v dušo ne veruje, svobodne volje potemtakem tudi ne priznava. Svobodomiselcu človek ni nič več kakor žival, ki jo gonijo slepi nagoni; pustite torej človeka, da živi kakor žival po živalskih nagonih. Kaj je greh? kaj je prešeštvo? kaj je bestialnost? Svobodomiselstvu ni nič, če ni zdravju škodljivo. Če pa je komu več za uživanje, kakor za zdravje, za tega ni celo nič!

To je večno nasprotstvo v svobodomiselstvu. Rado bi vzgojilo v zor - človeka, a s svojimi nauki more vzgojiti le žival! Zato pa kličemo mladini: preko takih nasprotujočih si načel — naprej! Naši krščanski vzori so res pravi, višji kakor zemlja, lepši kakor sedanje življenje, nebeški in nesmrtni!

Eno pa povdarimo tudi za našo mladeniško organizacijo. Če že tudi svobodomiselnici čutijo, kako nenravni člani omadežujejo vso organizacijo, tedaj moramo mnogo bolj čutiti to mi, ki nam je organizacija vse kaj lepšega kakor svobodomiselnem. Zato pozor! Naša organizacija bodi zares neomadeževana! Nikogar naj ne bo, ki bi z najmanjšim npravnim madežem oskrunil naš beli prapor! Nikdar naj ne kažejo svobodomiselnici s prstom za kom, ki mu je mladinska organizacija skazala čast, da ga je sprejela pod svoj prapor! Ponočnjake, pohujšljivce — ven! Pod našim praporom je vesela mladost, a nje veselje je čisto, kakor je čisto vedro nebo, kakor je čisto nedolžno okó!

Mladeniški tečaj

v Ljubljani od 8.—13. februarja.

Mladeniški tečaj se je pričel 8. t. m. s tiho sveto mašo, katero je daroval brat Zabret. Ob navzočnosti 70 udeležencev s cele dežele ga je s prav prisrčnimi besedami otvoril brat načelnik Zveze dr. L. Pogačnik. Kako se je telovadba vršila in s kakšnim uspehom — kaj se je vse predavalo važnega, to priobčimo v prihodnji številki, ki bo zato tudi večja. Danes zamoremo poročati le o predavanjih brata F. Tersegla, ki je med drugim govoril o zelo važni točki, ki se bo morala v naših odsekih takoj izpeljati, namreč organizacija naraščaja.

Organizacija naraščaja.

Danes, ko je naša mladeniška organizacija že tako močna, da vednobolj naraščajo njene naloge, moramo misliti na to, da jo bomo čezdaljebolj trdno organizirali, prav po vojaško. Ne smemo dopustiti, da bi se socialna demokracija ponašala z železno disciplino v svojih vrstah — krščanski mladeniči morajo pokazati, da so vstanu vstvariti nekaj veliko boljšega.

Velik korak bo pomenjala v naši organizaciji sistematična organizacija naraščaja, dečkov od 8—16 let, šoli odraslih in neodraslih.

V telovadnem odseku utegnejo nastati — bogdaj, da ne bi nikoli — spori, vsled katerih bi mnogo članov izstopilo. Glede tega veljaj vedno in neizprosno načelo: Nihče ni nenadomestljiv! Če torej kdo sam izstopi in se odboru oziroma članom zdi, da ni imel pravega povoda, nikar ga nikoli ne prositi, da bi se vrnil! To je skrajno škodljivo za društvo. Kajti tak bo potem vedno kak škandal napravil, če si domišlja, da brez njega

sploh izhajati ne morete. Sprejme se ga, če sam prosí.

In da nobena izguba ne bo nenadomestljiva, ravno zato moramo sistematično skrbeti za naraščaj. Danes, po dveletni izkušnji lahko rečemo, da je vprašanje o naraščaju eno najvažnejših, celo bitno vprašanje vsakega odseka in da je zato treba o njem obravnavati prav posebič.

Upravičeno lahko trdim, da odsek, ki naraščaja nima ali ga ima le malo, ne izpolnjuje v današnjih razmerah svoje naloge. Veliko lažje je dobiti naraščaj kakor pa odrasle mladeniče, zlasti na Dolenjskem in Notranjskem, koder starši gredo močno v Ameriko. Če imamo naraščaj, nas za bodočnost odseka ni treba biti skrb, tudi če pridejo največje krize in notranji spori.

Dozdaj se je na naraščaj polagala važnost skoro izključno s telovadskega stališča. V tem oziru mislim, da je vse prav, oziroma, če ni, saj je naloga našega vaditeljskega zbora, da to popravi in izpopolni. Jaz od svoje strani povdarjam danes s prav posebnim povdankom, da je naraščaj za nas silne važnosti tudi v organizatoričnem oziru in pozivljam brate voditelje in vaditelje, da to pojasne svojim odsekom in začno odslej tudi na tem polju marljivo delati, da bodo na prihodnjem občnem zboru tudi tukaj mogli pokazati na uspehe.

Naraščaj

sestoji ali iz nezanemarijene ali zanemarijene dece. Zanemarijeni so tisti otroci, ki ali nimajo starišev, ali samo enega, ki zanjih ne more ali noče prav skrbeti ali ki imajo nevestnega varuha, so zato slabo hranjeni, občujejo v pokvarjeni družbi, katerih so se prijele slabe razvade, neizmerno kadenje, preklinjanje in nespodobno govorjenje ali celo že nezumno uživanje alkoholnih pijač. Na kmetih ne pride v naših odsekih ta vrsta naraščaja skoro nič v poštev. Sicer so tudi tu dečki ponekod že močno izkvarjeni, vendar je domača vzgoja še toliko dobra, da o pravi zanemarijenosti pri veliki večini ne moremo govoriti.

V resnici zanemarijena je deca v industrijskih okrajih, Idrija, Jesenice in morda še Tržič. Ljubljana ne pride v poštev, ker tu že drugi zavodi skrbijo za tako deco.

Vzor je nezanemarijeni naraščaj. Koder ima kak odsek med svojim naraščajem kaj resnično zanemarijene dece, je odseku le v breme. Namen odseku je gojiti dušno in telesno izobrazbo, da vzgoji narodu bodoče gospodarje, politike, voditelje itd., itd. Te naloge dobro ne more vršiti, ako se ima pečati z začetno npravno vzgojo zanemarijenih uboščkov.

Zato svetujem odsekom, ki bi imeli kaj takega naraščaja

1. naj bodo previdni, da si ne nalože naloge, katere ne bodo mogli zmagati. Paziti moraj predvsem, da pod nobenim pogojem takega naraščaja ne sprejmo, ki bi bil že tako zelo zanemarijen, da bi npravno pokvaril ostali naraščaj.

2. Strogo se mora nadzirati naraščaj ne le pri telovadbi, temveč tudi pri vseh drugih prireditvah, prav posebno pa, če je med njim kaj količkaj že od doma zanemarjenih! Svetujem odsekom prav toplo, da odbori izvolijo člana ali odbornika, ki bo skrbel v prvi vrsti za naraščaj tudi v organizatoričnem oziru. Dobro bi bilo, ako bi se za to mesto imenovalo tistega brata, ki vodi naraščajsko telovadbo. Ta brat naj bi se imenoval

voditelj naraščaja,

in naj bi se odslej vedno, kadar se odbor konstituira ali nanovo izvoli, sprti izvolil ter naznanil Zvezi. Njegovo mesto je silno važno in se naj zato izbere le najboljši. On je odboru in Zvezi za naraščaj odgovoren in sme tudi Zvezi, če smatra za potrebno, posebič poročati. Njemu se da polnomoč za sprejem ali izključitev članov naraščaja ter za pohvalo ali grajo. Za vse prireditve naraščaja je seveda odgovoren odboru, kateremu mora tudi o svojem delu redno poročati. Poleg predsednika in načelnika spada med posebno zaupne člane »Zveze telovadnih odsekov«. Na odborovih sejah in občinih zborih »Zveze telovadnih odsekov« sme, ako smatra za potrebno poročati posebič. Voditelj naraščaja je po sebi član odbora Z. T. O.

Vsi voditelji naraščaja naj izvolijo

načelnika vsega naraščaja,

ki naj bo sam po sebi član predsedstva »Zveze tel. odsekov«. Priporočati je, da stanuje v Ljubljani ali pa saj v takih razmerah, da se more redno udeleževati sej predsedstva.

Načelnik naraščaja ima v rokah vsa naraščajsko organizacijo, bodisi v organizatorično-izobraževalnem, bodisi v telovadskem oziru. Če sam ni telovadec, naj bo glede slednjega v sporazumu in stiku z načelnikom »Zveze«. »Zveza« mu daje glede naraščaja kot svojemu odličnemu zaupniku polnomoč, le da »Zvezi« o vsem, kar je količkaj važno, redno poroča, se ravna po njenih navodilih in ji je za vse odgovoren.

Voditelji naraščaja smejo sami, ne da bi jim zato bilo treba dovoljenja od kogarkoli, sklicati druge voditelje naraščaja iz bližnjih odsekov na skupne voditeljske sestanke, smejo pa tudi zbirati naraščaj enega okraja ali več odsekov skupno na naraščajске sestanke, če to smatrajo za potrebno. Najbolj se bodo posrečili posebnj naraščajski izleti k bližnjim bratom. Pri teh prireditvah naj bo nadzorstvo posebno skrbno in strogo.

Prav posebno skrb pa naj polaga vsak odsek na

naraščajske večere.

Če je namreč v kakem odseku kaj zanemarjene dece, ki bi jo na eni strani ne bilo prav odbiti od odseka, na drugi pa ne kaže pustiti jo z drugimi skupaj razun pri telovadbi, kjer itak ne sme biti mesta nespodobnemu govorjenju in

dejanju, naj voditelj tako deco vodi posebič in skrbi, da bo na takih posebnih sestankih došla kaj pouka. Kjer je le deset takih fantkov, naj se jih loči! Morebiti bi to v Idriji bilo primerno.

Drugače pa naj ostane naraščaj trdno skupaj, bodisi pri telovadbi, bodisi pri drugih prireditvah. V tem oziru naj voditelj naraščaja posebno na to pazi

1) da bo naraščaj posečal ravnotako kakor odrasli vsa predavanja in fantovske večere ter kurze;

2) naj gleda na to, da bo za naraščaj prirejal vsak teden enkrat poseben naraščajski večer. Tu naj sam ali pa kdo drugi, kdor je za to posebno sposoben, dečke poučuje o kaki zanje koristni stvari. Najbolj je za take fantke priporočati:

Pouk v čednostih na lepih zgodovinskih zgledih: n. pr. plemenitost srca, hrabrost, mučniška smrt za krščanstvo, zmernost, velikodušje, nesebičnost, disciplina, nevstrašenost, resnicoljubnost.

Zgodovina: n. pr. zgodovina Slovanov in Slovencev, zgodovina cerkve, poganski narodi, propalost brezbožnih narodov, Sveta Devica Orleanska, preganjanje vere in Cerkve na Francoskem, Ruskem itd., itd.

Lepota kmečkega stanu: n. pr. poštenost na kmetih, kmet steber države, kmet mora biti izobražen in napreden, mora vse stanovce spoštovati in ceniti, pobija naj se sirovost, poveljuje vernost.

Lepota narave: n. pr. Bog je stvarnik narave, lepota cvetic, gozda, travnikov. Lepa je živina; kdor jo muči, ta je izprijen in bo mučil gotovo tudi ljudi. Lepo je živini streči; lep hlev je kras hiši. Delaj rad izlete, zlasti na gore, k bližnjim svojim bratom! Lepa je slovenska zemlja, lepe cerkvice na gričih.

Domoljubje: n. pr. ljubezen do skupne domovine Avstrije. Ne poslušajte zapeljivcev, ki sramotijo Avstrijo! Avstrija je potrebna. Je lepa. Vsi narodi se morajo medseboj spoštovati. Narodno sovraštvo je grdo in vodi narode v propad. Sreča države je v mirnem razvoju in napredku vseh narodov. Državo moramo, ako je v nevarnosti, vsi braniti.

Narodnost: n. pr. Cerkev ne zatira narodnosti. Narodno izdajstvo je greh. Kristus je ljubil svoj narod. Delo za narod ni v vpitju, ampak v njega gospodarski in umski povzdigi. Domače noše; kdor ni veren, ni prav narodnjak.

Poleg takega pouka pa se na naraščajskih večerih goje lahko lepe deklamacije, hero povesti, poizkušajo prav majhni govori itd.

Za taka predavanja in priredbe bi prav dobri bili člani odsekov, seveda se naj z naraščajem peča in ga izobražuje le tisti, ki ima pri njem ugled. Nekaj prav hvaležnega bi bilo tudi to, ako bi se pri naraščajskem večeru brala s fantki kaka prav lepa knjiga bodisi povest ali poučne vsebine — vsakokrat nekaj in bi voditelj, oziroma predavatelj sprti

razlagal. Tako bi se fantje dobro brati in brano umevati navadili, za voditelja pa tako delo ni nič težavno.

Če pomislim, da je statistika od novembra meseca že izkazovala poleg 816 članov 501 naraščaja, je pač skrajni čas, da izvedemo posebno naraščajsko delo. Saj ni treba povsod enako; ponekod bo zadostovalo, če se naraščaj le pol ure na teden razun telovadbe zbere, najprimernejše kar po telovadbi. Poleg tega pa mora naraščaj posečati vse članske prireditve razun takih, katere bi se izrečno le za odrasle napravile.

Disciplina.

Pri naraščajskih večerih vladaj stroga disciplina — seveda mora voditelj do naraščaja vzlic svoji strogosti in natančnosti kazati neko nežno ljubezen in dobrohotnost ter kazati zanimanje tudi za zadeve fantkov, ki ne spadajo strogo v društvo.

Število 500 naraščaja seveda ni več merodajno. Tako n. pr. ods. Šmartno pod Šmarno goro nima v statistiki izkazanega nobenega naraščaja, zdaj ga pa ima že blizu 50. Od 37 odsekov jih 14 ni imelo naraščaja, zdaj je odsekov 51 in jih najbrže ne bo imelo naraščaja 20. To se mora na vsak način, če se le da, popraviti. Povprečno število naraščaja v odsekih je 30. To število je čisto primerno — več naraščaja je sicer dobro, vendar se mora pri večjem številu naraščaj prav posebno organizirati. Če bi res 50 naraščaja prihajalo k telovadbi in društvenim prireditvam, potem bi en naraščajski voditelj čisto gotovo ne zadoščal; tako pa od 50 prihaja redno in povprečno najbrž le 20, če ne katerikrat celo manj.

Dragi bratje! Bodite prepričani, da če posvetite letošnje leto v prvi vrsti in s prav veliko vnamo organizaciji naraščaja, naše odseke in vso našo mladeniško organizacijo postavite na temelj, ki bo vas vse daleč preživel! Kakšni fantje, kakšni junaki bodo ti dečki, ko dorastejo! Bodite, fantje, res apostoli, zbirajte in učite dečke ter vsadite v njih nežnočuteča srca seme izobrazbe duha, nezlomljivosti volje, plemenitosti čustev! Tekmujte v tem oziru med seboj, ker poplašal vam bo tisti, ki je dejal:

Pustite dečke k meni, kajti oni gledajo obličje mojega Očeta!

Nadalje je brat F. Terseglav obravnaval sledečo za našo organizacijo prepotrebno točko:

Mi nismo in ne smemo biti za parado.

Telovadne odseke opozarjam, naj se vedno in strogo drže sledečega načela: Uniformo naj nosi le tisti, oziroma se naj dovoli le tistemu, ki 1) v resnici telovadi ali 2) če telovaditi ne more ali pa ne utegne, praktično dela v naši organizaciji v izobrazevalnem in

organi zatoričnem oziru in 3) tistemu, ki odsek gmotno ali moralno zelo podpira. Ravnajo se pa odseki vedno po našem pravilu, da imajo pravico odločanja in sklepanja pri naših rečeh le redni člani, podporni in drugi pa ne.

Paziti moramo namreč, da ne bo pri nas nikdar prišlo do tega kakor pri Sokolih, da že vsak rdečo srajco nosi, telovadi in za organizacijo ne dela pa nikoli. Če nastopimo v uniformi, naj to število kaže, koliko nas je v resnici delavcev. Če ne, se zgodi, da se bomo obremenili s člani, ki nikoli niso praktično v naši organizaciji delali.

Jaz trdim prav odločno: Če jih bo veliko nosilo našo rdečo srajco, misleč le na čast, ki je s tem zvezana, ne pa na dolžnost, potem bo pel mrtvaški zvonec naši lepi organizaciji! Apeliram danes na vas vse, ki ste navzoči in na nenavzoče brate, naj pazijo kakor bistrooki sokoli v prvi vrsti, da bo, kdorkoli bo član naše organizacije, v njej delavec in da se bo vsak zavedal besed:

Kdor je prvi med vami, naj bo kakor zadnji, in kdor je zadnji, bo prvi v kraljestvu mojem!

Zakaj so liberalci propadli? Le zato, ker so se polenili, ne zato, ker se ljudstvo njihova načela nišo mogla prijeti. To pomnimo! Veliko našega ljudstva bi bilo danes liberalnega — saj to vidimo na Goriškem, kjer si je liberalna kmečka stranka pridobila precej pristašev — če bi mi ne bili delali. Dremali so nasprotniki, ker so mislili, da so že dovolj naredili. In vsak advokat, vajenec, učitelj, poslanec je nosil rdečo srajco, na organizacijo pa nobeden ni mislil.

Še enkrat pravim: Ako bo število članov, ki se bodo v naših vrstah ponašali, pa le paradiral, narastlo na 20 odstotkov, nam bodo breme, ako jih bo 30 odstotkov, bomo začeli spati, ako jih bo 40 odstotkov, potem bomo lahko izračunali uro, kdaj se bo polovica tega, kar smo zgradili, posulo . . .

In jaz sem trdno prepričan, da, ako bi naša »Zveza« le za nastope bila, če bi se hodila kdaj samo kazat, bandero okoli nosit, samo za štafazo bila, prepričan sem, da postanemo s tem trenutkom našemu narodu nepotrebni. Ni nam prav nič na časti, ampak le na tem, da se uresničijo naši vzori! Če bi videli — upam, da tega ne bo nikoli — da teh vzorov ne moremo doseči, bomo odstopili!

Vojaki smo in hočemo ostati; bojna organizacija smo in miru ne smemo poznati, ker sovražniki so vedno okoli nas! Liberalci nam zopet oznanjajo po takozvani »narodni slogi« očit boj in »Svobodna misel« je zopet začela trošiti svoje nauke po deželi. Zato — pozor! Ni čas za parade!

Gornji Logatec.

Organizacija naraščaja. — Kako smo se v predpustu ravnali po sklepu Z. T. O.!

S svojimi poročili smo zadnji čas nekoliko zaostali. Za danes poročamo par vesti iz gorenjelogaškega telovadnega odseka. Na Sveti večer je naš telovadni odsek priredil božičnico. Igrali smo božično igro »Na betlehemske poljanah«. Danes so igralci po večini prvič nastopili, a so vendar s svojim lepim nastopom pri občinstvu vzbudili pravcato občudovanje. Zbor »Dekliške zveze« je oskrbel petje, br. Modic je deklamoval dvojce S. Sardenkovih svetonočnic. Najlepa točka večera pa je bil brezdvomno krasni govor odsekovega tajnika brata Urbasa, ki ga je sestavil popolnoma sam in ga prednašal tako vzorno, da smo mislili, da imamo pred seboj izsolanega govornika in ne priprostega fanta. Viharno ploskanje je pričalo, da so šle vznešene fantove besede do srca mladim in starim.

Z novim letom smo vpeljali telovadbo naraščaja. Telovadno obiskuje 24 dečkov od 10. leta dalje. Tudi podpornih članov smo dobili precej, še več jih pa bo pristopilo, saj od dne do dne bolj raste ugled odsekov, oziroma zanimanje zanj. Da je to res, se je pokazalo zlasti na naši »predpustni« veselici, ki smo jo priredili dne 7. februarja t. l. v gostilniških prostorih g. Urbasa. To je bil naval od strani občinstva. In pomni, da se je veselica vršila brez kričave harmonike in predpustom tako zelo običajnega in nevarnega plesa, ki ga je v Logatcu več kot preveč. Poskusili smo prvi mi, in priznati moramo, da se je izvrstno obneslo. »Veselica, pa brez muzike«, to ni šlo marsikomu v glavo; a mi smo uverjeni, da je samo neumen predsodek, če kdo trdi, da je predpustno veselje brez plesa in godbe nemogoče. K nam bi bil prišel pogledat veselih obrazov in prave neskajljene radosti. Par šaljivih prizorov, ki so jih uprizorili fantje sami (»Kako se je Krjavelj ženila«, »Kako je Kriavelj hudiča presekal«, »Mutasti natakare«) je vzbudilo nepopisen smeh. Vrli zbor naše »Dekliške zveze«, ki nam je tudi topot pomagal, je naslajal občinstvo s svojimi ubranimi glasovi; šaljiva pošta je skrbela za razvedrilo zlasti med mladino, hrepenenje človeško po sreči pa je utešilo dolgotrajno srečkanje, ki je prineslo v odsekovo blagajno nič manj kot 350 srebrnih kebrov. — In če si vprašal drugi dan kateregalkoli obiskovalca naše veselice — četudi nasprotnika — kako se je zabaval, vsak ti je odgovoril: »Nisem mislil, da se brez plesa in muzike toliko veselja vžije.« — Le škoda, da so bili sicer obširni gostilniški prostori veliko pretesni, da bi bili mogli vase sprejeti vse, ki so hoteli obiskati našo prvo »oštarijsko« veselico.

Bratje, raste naš ugled! A glejmo, da ne bo morda raste samo vsled veselice in prireditve, ampak predvsem vsled vzglednega življenja. Zlasti pazimo na to, da bomo ugleda vedno in povsod tudi vredni.

Celje.

Naša zgodovina v preteklem letu.

Zadnje poročilo od našega odseka je bilo kratko. Zato pa ne mislite, bratje, da smo spali, delali smo bolj na tihem. Ali danes Vam prinašamo, bratski odseki, nekaj več poročila iz našega telovadnega odseka, kako smo delali in kaj smo dosegli. Ker bomo imeli kmalu obletnico; kar obstoji naš odsek, bomo imeli tudi redni občni zbor meseca marca. Vabimo že zdaj vse naše prijatelje nanj! Imeli smo tudi izvanredni občni zbor. Volili smo namreč podnačelnika in tajnikovega namestnika, ker je prvi odšel v kmetijsko šolo na Grm; na njegovo mesto smo izvolili vrlega brata A. Majcena. Ker je naš tajnik zelo zadržan pri svojih opravilih in se mu ni bilo mogoče udeleževati odborovih sej, smo izvolili namestnika Bl. Črepinšek, kar je bilo enoglasno sprejeto.

V začetku ko smo ustanovili odsek, je bilo bolj slabo, vsak je imel svoj izgovor, pri tem so nas pa še naši nasprotniki zasledovali in napadali v svojih listih. Tudi naši »Sokoli« niso izostali; hodili so pod okna, ko smo mi telovadili in nam prirejali koncerte s svojim zvižganjem in kričanjem. Ker pa niso nič opravili pri oknih, so nas napadli parkrat na ulici, pa tudi tukaj niso nič opravili, ker so videli, da smo sami kmečki fantje, in

da se ne damo preplašiti kakor zajc v gozdu. Zdaj pa imamo mir pred njimi. Imeli smo tudi štiri izlete, ki so se prav dobro obnesli. Udeležili smo se tudi »Zvezne telovadbe« v Škofji Loki, 13 nas je bilo v uniformah, — bil je lep dan, poln navdušenja in vsposbude k novemu življenju. Imeli smo tudi Zadružni tečaj v Celju pri »Belem Volu«. Bila je zastopana cela Spodnja Štajerska; sami krepki mladeniči in možje. Tudi mi smo se ga udeležili; imeli smo dva zabavna večera, prvi večer so nas obiskali v telovadnici z velikim navdušenjem, pri drugem večeru smo pa mi nastopili v uniformah, ker so nas želeli videti v rdečih srajcah. Nastopili so tudi razni govorniki — tudi naš brat načelnik se je oglasil k besedi in govoril z navdušenjem za telovadbo. Z novim letom začelo se je tudi pri nas novo življenje. Imeli smo odborovo sejo, pri kateri smo določili redne seje vsak ponedeljek pred telovadbo, predavanja pa ob nedeljah po večernicah. Zahvaljujemo se predsedniku za prostor, v katerem se zbiramo, da se izobrazujemo za naš cilje, katere hočemo doseči. Veliko zanimanja kažejo mladeniči-okoličani za telovadbo. Le tako naprej! Bratski na zdar!

Radoljica.

Občni zbor. — Nasprotniki.

V nedeljo, 31. januarja, smo imeli pri nas občni zbor dveh organizacij, »Slov. katol. izobraževalnega društva« in telovadnega odseka. Tu Vam podajam suhe številke o delovanju našega telov. odseka. Tajnik brat Jožef Gostiša je poročal, da je imel odsek odbor v preteklem letu 20 sej. Načelnik br. Jožef Bogataj je podal sledeče poročilo: Rednih telovadcev je 15. V letošnjem letu so telovadili vsi člani skupaj 76 ur. Telovadcev se je udeležilo teh ur vsega skupaj 981. Zamud je vseh skupaj 294. Povprečni obisk na uro je 15. Izlete je imel odsek tri, in sicer: prvi v Gorje 10. maja 1908, katerega se je udeležilo deset telovadcev; drugi na Breje 30. avgusta 1908, bilo nas je dvanajst, in tretji v Kamni gorici 11. oktobra 1908, bilo nas je osem. — Javnih telovadb se je odsek udeležil dveh; prve v Ljubljani 3. maja 1908 s sedmimi člani, potem pa Zvezne javne telovadbe v Škofji Loki 27. julija 1908 s petnajstimi telovadci. Telovadne vaje imamo vsak teden dvakrat, in sicer v torek od 8. do 10. ure zvečer in četrtek od 8. do 10. ure zvečer. Blagajnik br. Mihael Zalokar je podal sledeče poročilo: Dohodkov je imel odsek vsega skupaj 406 K 63 h, in sicer članarina znaša 57 K 88 h, od podpornikov smo dobili 130 K 75 h, dohodki od veselice, katere nam je prepustilo »Slov. katol. izobraževalno društvo«, 218 K. Stroškov pa je imel odsek 367 K 31 h, in sicer: Vaditeljem vožne stroške 47 K 96 h, za nabavo telovadnega orodja smo izdali 163 K 70 h, za nabavo telovadnih oblek in uniform smo izdali 97 K 51 h, »Zvezi telovadnih odsekov« članarina za leto 1908 5 K, poslovne knjige 3 K 75 h, poštni stroški, vabila in razne podrobnosti za veselice 49 K 39 h. Denarja ima odsek še 39 K 32 h. Odsekov inventar znaša 280 K.

Orodja imamo: drog, 16 palic, skok, blazino. Uniform imamo šest. Telovadcev se je vpisalo skozi celo leto 38, od teh so šli trije k vojakom, trije so se preselili, k nasprotnikom je uskočilo deset, štirje so odstopili, pa niso pristopili nikamor. V našem telovadnem odseku je zdaj organiziranih 18 fantov. Odsek je bil zastopan pri seji Z. T. O. na Jesenicah 26. januarja 1908 z osmimi telovadci, pri seji Z. T. O. v Trzinu 25. marca 1908 po treh telovadcih, in pri seji Z. T. O. v Kamniku 10. oktobra 1908 po enem zastopniku. Mladeniškega tečaja v Škofji Loki 27. julija 1908 se je udeležil eden. Pri ustanovitvi telovadnega odseka v Kamnigorici 13. septembra 1908 sta zastopala odsek dva telovadca. Pri ustanovitvi telovadnega odseka na Brezjah 25. oktobra 1908 je zastopal odsek en član. Občnega zbora Z. T. O. v Ljubljani 8. septembra 1908 se je odsek udeležil s tremi člani in pri javni telovadbi na Jesenicah 13. decembra 1908 je zastopalo odsek devet članov. Predavanja sta bila dva. Udeležili smo se pa v času »narodne sloge« še enega izleta skupno s »Sokoli« na Bil 27. septembra 1908. Od našega odseka so bili štirje. Posledice so se pokazale hitro in zdaj je očitno vsem, da nam je več škodoval, kot koristil. Veselic smo imeli štiri, in sicer tri v Radoljici in eno na Brez-

jah. K odseku na Brezje pošiljamo večkrat enega, da jih poučuje v telovadbi. V odbor so bili izvoljeni sledeči: Jaroslav Murnik, predsednik; br. Jožef Gostiša, tajnik; br. Mihael Zalokar, blagajnik; br. Jožef Bogataj, načelnik; vaditelja br. Snaj in br. Zalokar. Upamo, da nam bodo z božjo pomočjo v drugem letu našega obstoja lepše zvezde kot do zdaj sijale!

Zadnja številka »Gorenjca« je prinesla med drugimi radovljiškimi novicami notico o našem telovadnem odseku, ki se glasi: »Tukajšnji telovadni odsek K. S. Z. se bavi z velikanskimi načrti. V kratkem namerava postaviti svoj lastni dom, kjer bo nastanjena telovadnica, knjižnica, zborovalnica in celo restavracija. Svet bode daruje cerkvena oblast. Denar neznani mecen. In drugo prinese čas. Blagor ljudem, ki živijo tak ideal življenja! A skušnjava jih bo pahnila iz teh idealnih višav v realno nižino.«

Učeni liberalni butici, ki to pisari, gotovo ni prav, da naš odsek vkljub tolikim nasprotnikom prav nič ne omaguje, ampak nasprotno lepo napreduje. Dom nam postavlja, lepo zborovalnico zida in celo restavracijo nam privoščiti. Blagruje nas, da smo tako idealni, potem pa naenkrat strmoglavi v prepad. Cerkev pozivlja, naj nam da svet in celo mecena je našel, ki nam bo podaril milijone. O ti ljubi svobodomiselnih prerok, spomni se pregovora: Vsak naj najprej sam pred svojim pragom pometa! Skrbi zase, bratec, mi si bomo vedeli že sami pomagati. Na zdar!

Škofja Loka.

Igre. — Agitacija za »Mladost«. — Revizija.

Oprostite, dragi urednik, da od našega telovadnega odseka prihajajo tako redka poročila v »Mladosti«. Vzrok je ta, ker pri nas je vedno eno in isto delo, kakor petje, tamburanje, predavanja, telovadba, igre itd. Na praznik novega leta dan smo uprizorili igri »Materina molitev« in »Gospa Čmerika«. V nedeljo, dne 7. svečana, smo predstavljali ljudi: ko igro »Andrej Hofer«, v spomin stoletnice njegove junaške smrti. Igralci so pokazali, da so res na pravem mestu. Pred igro nam je brat župnik razložil pomen igre, da so lahko vsi poslušalci sledili igri. Zapazili smo tudi dva nova gosta, g. dr. Hubada in njegovo gospo, katero srčno pozdravljamo! Seveda so naši ljubi na sprotniki hoteli vse to preprečiti. Razposlali so namreč vabilo za ples, toda vkljub temu je bila naša prostorna dvorana natlačeno polna do zadnjega kotička. Nasprotniki so imeli le dolg nos. Za pustno nedeljo imamo določeni dve, dozdej še nikjer igrani igri: »Zlato nevesto« in »Čegava bo?«, ki bosta brez dvoma vzbudila veliko smeha, a imata v sebi resen nauk? Ne segaj preko svojega stanu.

Za »Mladost« smo pa tudi mi pridno agitirali; nabrali smo okrog 50 naročnikov.

K telovadskemu tečaju v Ljubljano smo poslali tri telovadce.

Dne 24. januarja je bila revizija. Prišla sta k nam brata dr. Lovro Pogačnik in Vojteh Jelocnik. Imli smo odborovo sejo in svojo redno telovadbo. Revizija je bila povsem zadovoljiva. Popoldne sta pa šla v Selca, z nmiji tudi naš brat načelnik, kjer so ustanovili nov telovadni odsek. Načelnik jih pa hodi vsako nedeljo poučevati.

Vam pa, krepkim Selčanom, kličemo: Hitite pod zastavo organizacije slovenske mladine naprej do zmage! Na zdar!

Komenda.

90 nas je že! — Organizacija naraščaja. — Predpust.

Dragi bratje širom slovenske domovine, zopet vam poročamo o gibanju našega telovadnega odseka. Zadnji čas smo storili velik korak naprej v mladi naši organizaciji: pričeli smo s številnim naraščajem. To je življenja v prostorni dvorani! Ob nedeljah zjutraj ob pol 9. uri prihajajo fantje od 14. do 16. leta, 22 jih je, ti bodo kmalu po večini stopili med prave telovadce; popoldan ob 1. uri pa se veselo suče po dvorani 40 dečkov, ki kljub živahnosti prav dobro razumejo povelje: »Pozor!« Brat predsednik je tem malim juna-

kom pojasnil, da je v cerkvi med službo božjo vedno »pozor!«, kar so si dobro zapomnili.

Z naraščajem vred nas je torej telovadcev okoli 90, kar priča, da odsek krepko živi in raste. 17. januarja je v društveni dvorani predaval dr. Krek o pomenu nameravanega starostnega zavarovanja. Polnoštevilno zbrani telovadci smo bili prav veseli lepega govora. Dne 2. t. m. je doživel naš odsek izredno čast. Med potjo domov so nas v telovadnici posetili prevzvišeni gospod knezoškof, ravno ko smo delali proste vaje. Med odmorom smo Presvitlemu zaklicali krepek Na zdar! Pohvalno se je presvetli izrekel o lepi dvorani in mladi organizaciji, bodril nas k vztrajnosti na začetni poti, kar bo le nam v korist. Za predpust smo se ravnali natančno po sklepu Z. T. O. v zadnji številki »Mladosti«. Napravili smo društvenikom zadnjo nedeljo brezplačno veselje: Petje, deklamacija, govor, šaljivi prizor in povrhu še velik gramofon so se vrstili; nastopil je prvič tudi naš mladi tamburaški zbor, pri katerem sodeluje enajst telovadcev. Iz vsega sprevidite, da stremimo z vsemi močmi za prvim napredkom. Na zdar!

Miren.

Božični prazniki v našem društvu. — Priprava za poletne nastope.

Lepo smo v našem odseku praznovali minule božične praznike. Na Božič smo priredili lepo veselico za otroke, drugi praznik pa za odrasle. Spored je bil obkraj lep, najbolj je ugajal nastop pastirjev in angelov, ter živa slika »Jaslice«. Novega leta dan smo imeli tudi lepo veselico. Prvo nedeljo, t. j. 3. januarja, pa smo se zbrali mladi in stari člani našega društva k družinskemu setanku, kjer smo se navduševali za nadaljnje delo v novem letu. Sedaj se pa pridno pripravljamo za poletne nastope. V našem odseku so zbrani mladeniči treh izobraževalnih društev, namreč: Katoliško delavsko društvo v Mirnu, Krščansko-socialno izobraževalno društvo »Danica« v podružnici Rupa in Krščansko-socialno izobraževalno društvo v podružnici Orehovlje. Vsa tri društva bodo imela v tem poletju po en skupni nastop. V ta namen se že sedaj podučuje petje, pri katerem sodeluje nad 80 pevcev in pevki. Enako se tudi telovadba ne zanemarija. »Sokolci«, katere smo poletu z našim nastopom nekoliko zbudili, so zopet popolnoma zaspali, da ni več sledu o njih.

Grahovo na Notranjskem.

Trdna volja in veselo srce vse premaga.

Tudi mi, fantje grahovski, se oglašamo v »Mladosti«, danes v prvič. Bog daj, da še velikokrat! Pozdravljena lepa »Mladost!« Tudi v Grahovem smo navdušeni telovadi. Začetek naš je bil težak. Takrat ko je bil v Cerknici shod kranjskih fantov, smo šli tudi mi v Cerknico ter po sveti maši poslušali govore, ki so navduševali krščansko mladino. Nikoli ne bomo pozabili besed našega brata dr. Pogačnika, ki nas je prav iz srca vnel, popoldne pa smo gledali telovadbo, kako so mladeniči lepo korakali, izvajali proste vaje in na drugo vadili svoje krepke slovenske ude. Mislili smo si pri tem, saj bi se tega tudi mi navadili, samo korajže je treba.

In res! Ko smo se iz Cerknice domov pripeljali, smo se zmenili, da si kupimo rogove, pa smo si kupili devet rogov z vrvicami. Enega korenjaka imamo, ki je že cesarja služil in je znal lepo trobiti, še predno je šel cesarja služiti; ta nas je navadil. Zdej nam pa pojo rogovi tako ubrano, da je veselje slišati. Potem smo se pa vsako nedeljo učili korakanja, ob trobentanju rogov, dokler ni sneg pokril tla. Tudi neke vrste »Dom« imamo, saj hodimo v hišo našega brata F. G., kjer je veliko prostora za korakanje in telovadbo. Učimo se pa vsak teden dvakrat po tri ure, v torek večer od 7. do 10. ure in v soboto. V nedeljo beremo našo »Mladost«. Učimo se prostih vaj in orodne telovadbe. Naš drog na primer tako izgleda: Močan lesen drog držita dva brata junaka. Na njem se vrtimo, kakor vemo in znamo. Skačemo seveda tudi.

Naša grahovska fara ima veliko mladeničev, do 90, le premalo je v njih navdušenosti. Krepkih telovadcev nas je 16; tudi dobro vemo, kaj in kakšni so naši vzori bolj kot tista pomilovanja vredna oseba, ki nam pravi, da smo čuki. Ko pa ustanovimo pravi telovadni odsek, upamo, da se bodo vpisali tudi drugi.

Tečaja v Ljubljani 8. t. m. se udeleži en naš brat; ko pa pride nazaj, se bomo še bolj goreče učili.

Umrli nam je med tem časom že mili brat, tovariš Janez Kranjc. Rad bi tudi on bil v naši četi, pa je zbolel in umrl. K večnemu počitku smo ga spremili v dvojni vrsti. Kako milo so peli naši rogovi, ko smo ga v hladno posteljo položili!

Ondan smo bili tudi v Cerknici, ko se je tam ustanovil telovadski odsek. To nas je še bolj podžgalo, da ga bomo tudi pri nas napravili. Komaj čakamo! V torek po Veliki noči dobimo fantje veliko dvorano za telovadbo in igro — takrat pričnemo! Dopisovali pa bomo redno v »Mladost« ter se tudi ravnali po njenih prekoristnih naukih!

Vipava.

Nov brat kaplan. — Govorniške vaje.

Zgubili smo dva delavna člana našega odseka, br. Vinko Ambrožiča in gospoda kaplana Gabrščka. Prvi je šel v Logatec, kjer se je gotovo že seznanil z brati tamošnjega odseka, slednji pa je šel v novo službo v Postojno. Brat Vinko Ambrožič je bil zvest član naše organizacije, nepremagljiv tudi, če so se ga lotili najhujši nasprotniki. Hvala mu za trud in kličemo mu, da tudi v novem kraju dela z enako vztrajnostjo! Brat kaplan je eden izmed ustanoviteljev našega odseka; vedno nas je bodril, da nismo omagali v našem boju. Želimo, da tudi v novem kraju prej ko mogoče poizkusi dobiti mladeničev za našo organizacijo. Isti dan, ko je odšel brat kaplan, je prišel na njegovo mesto dr. J. Sever. Prvo telovadno uro, ki smo jo imeli, je pripeljal s seboj brat dekan novega brata. Z velikim navdušenjem smo ga pozdravili z našim Na zdar! Brat kaplan se je nato vpisal v naš odsek. V nedeljo, 30. januarja, uprizorimo igro: »Kazen ne izostane.« Dobiček smo namenili v nabavo novega telovadnega orodja. Pri običnem zboru »Katol. slov. izobraževalnega društva« je predlagal naš brat A. Kobal, da bi se vpeljale vsako sredo govorniške vaje, kar je bilo soglasno sprejeto. O uspehu teh vaj hočemo v »Mladosti« poročati. Fantje, skušajmo predlog našega brata A. Kobala izpeljati! Na zdar!

Današnji številki smo priložili »Škofijski List«, ker prinaša od presv. knezoškofa obširno obrambo sv. vere. Prosimo voditelje naše organizacije, gg. duhovnike in tudi fante, naj list preštudirajo in porabijo za tečaj pri fantovskih večerih!

Prihodnja številka »Mladosti« objavi slike (fotografije) letošnjih prostih vaj. Najbrž bo prihodnja številka zaradi mladeniškega tečaja tudi nekoliko obsežnejša.

Revidiranih je že deset odsekov. Z. T. O. je izvolila za poročevalca za vse revizije brata F. Terseglava.

V Smartnu pod Šmarno goro se je danes štirinajst dni vršil prelep mladeniški shod in se je sprejela resolucija. Šmartenski odsek ima že vse telovadsko orodje, silno naraščaja in prekrepe fante. Da bi kmalu dobil prostorni dom, ki ga tako rabi! Vneto ga vodi brat predsednik, gospod župnik Lesar. Na zdar!

One odseke, ki še niso poslali nabiralnih pol za »Mladost«, prosimo, da jih vrnejo, seveda popisane! Upravništvo pole muno rabi!

Vaje na orodju.

Rogovi.

P. K.

V vsakem odseku imajo gotovo kak rog. Vsak telovadec tudi ve, zakaj se rabi, namreč za to, da ob priliki kakega izleta ali pohoda trobimo z njim koračnice. Kakšnega pomena je pri daljšem korakanju trobenje,

gotovo vsak odsek ve iz lastne izkušnje. Dolga hoja telovadca utruji, kako pa se oživi, če čuje koračnico! Pri korakanju se kaj rado zgodi, da začno korake izpreminjati, eni v daljše, eni v manjše; rog pa nas privede do pravičnega korakanja.

Ni pa dovolj, da se trobi, gledati se mora, da se začne trobiti na povdar leve noge; le tako se privadijo telovadci lepega enakomernega korakanja. Koračnice so različne. »Z. T. O.« je že v začetku takoj razposlala vsem odsekom partituro za par koračnic. Če jih kak odsek še ni dobil, naj se obrne na »Zvezo«, da mu jih pošlje. V kratkem bomo odposlali zopet nekaj novih koračnic, tako, da bomo imeli in znali vsi enake komade.

Priporočamo, da odseki sami ne nakupujejo rogov naravnost iz kake trgovine, ampak naj se obrnejo na »Zvezo«, ki jim preskrbi gotovo dobre in lepe rogove. Kajti vsi odseki morajo imeti enako uglašene, tako da pri »Zvezinem« trobentaškem zboru ne bo disonance.

Rog se pa ne rabi samo za korakanje, ampak tudi za poveljevanje. Recimo, da se vrši »Zvezina« javna telovadba in brat načelnik hoče napovedati: »Nastop!«, telovadci imajo pa razhod in so razkropljeni po celi okolici. Kaj pomaga pri tolikih stotinah vpitje, kako spraviti telovadce v red? Brat načelnik zapove »Zvezinemu« trobentaču, naj zatrobi »Nastop« in po preteku ene minute bo zbrana armada, ki čaka nadaljnjih ukazov.

V vsakem odseku se morajo vaditi trobentači povelj z rogom, vsi telovadci pa morajo znati za vsak signal kaj pomeni in ravnati se po njem, ravno tako kakor se ravnajo po ustnem poveljevanju. Razposlali smo že od »Zveze« potrjene signale odsekom s koračnicami vred. Če jih kak odsek še nima, je njegova dolžnost, da si jih naroči in se nauči poveljevanja z rogovi.

Omeniti pa moram, da se signali ne smejo zlorabljati v kake druge namene ali šale! Če se to zgodi, dobi ukor trobentač, ker je dal rog iz rok drugemu nepoklicanemu bratu, kajti trobentaču mora rog biti toliko, kakor je vojaku puška ali sablja. Opominjam tudi vse trobentače, naj se pridno vadijo trobenja v kvartetu ali celem zboru, posebno naj se pripravljajo na »Zvezno« javno telovadbo, da bo »Zvezin« trobentaški zbor res nekaj lepega.

Prepovedano pa je bratom trobentačem trobiti vojaške koračnice ali signale!

Koza.

P. K.

Telovadno orodje kozo prištevamo k skoku. Kako tudi ne, saj se resnično skače na visočino in daljavo kakor pri navadnem skoku. Kozo postavimo ali vzdolž ali pa na šir (široko). Skačemo pa čez kozo takole:

Z zatekom pridemo do naletnje deske kakor pri skoku na daljavo ali visočino, skočimo z obema nogama na naletno desko, z rokama pa primemo kozo (kot v oporo) ter se z odpahom obeh nog odženemo z razkoračenima nogama ez kozo.

Tu pa ni odvisen odpah samo od nog, kakor pri skoku na visočino, ampak tudi z rokami si pomagamo v oporo in iz opore v vspetno stoji na tleh. Pri skoku čez kozo nam torej služijo tudi roke. Obenem, ko skočimo čez kozo, moramo tudi roke odročiti kakor pri prejšnjem skoku, da ostane telo v lepem položaju. Ne smemo se pa preveč naprej nagniti in glave držati sklonjene. Glava mora biti pokoncu, ramena nazaj; če se to dvoje obdrži, ima telovadec križ uvelknjem in prsa svobodna, skok pa je pravilno izvršen.

Ta vaja, katero smo sedaj izvedli, se imenuje raznožka, ker smo pri tem skoku noge raznožili. Sedaj pa hočemo poskusiti drugo vajo, namreč skrčko. Beseda nam že sama pove, da se bo nekaj skrčilo. Pri tem skoku se namreč noge popolnoma skrčijo ter se prenesejo med rokama čez kozo; roke ostanejo v tem trenutku v opori. Da se pa bo to lažje umelo, hočemo preje izvesti nekaj predvaje za krčko. Z natekom odpah obož

in poklek na kozo, iz kože pa zopet odpah s kolena v vzpetno stoji na tleh. Po večkratnem poskusu se izprevidi, koliko se morajo noge ukrčiti, da je skok mogoč. Lahko se poskuša predvaja za skrčeno tudi na tale način: Z natekom odpah obenožno počep na kozi, vsklon in spojeno s skokom, da stoji na tleh. Čim hitreje se ta predvaja izvrši, tem lepše izpade. Paziti pa je treba posebno, da se pri teh skokih roke odroče.

Imamo še par lažjih vaj kakor: raznožka z obratom v levo ali z obratom v desno. To se izvrši takole: navadna raznožka in v zadnjem trenutku, ko se ima skočiti čez, se v zraku obrne za pol obrata v levo oziroma v desno. Če je obrat v levo, se z levo roko prime kozo, desno se pa odroči. Obratno pa je, če je skok v desno; v tem slučaju pa z desno roko prime kozo, z levo pa se odročimo. Ti skoki se potem ponavljajo tudi, da se izvrši cel obrat v desno ali levo.

Po sebi umevno je, če omenim, da se mora kozo postavljati vedno višje.

Imamo pa še nekaj vaj za skok čez kozo, katere pa hočemo omeniti pri vajah na konju, ki se pa tudi lahko vadijo na kozi. Le nek poseben skok čez kozo hočem še razložiti prihodnjč.

Troskok.

P. K.

Tega skoka menda še niso videli naši odseki, čeravno je ta skok nekaj prav lahkega. To ni tako kompliciran orodje, ampak si ga lahko omisli vsak, še tako reven odsek. Če ima odsek tri blazine in eno naletno desko, pa je ta skok popoln. Omeniti moram, da se pri tem skoku skače na daljavo. Pa kako se skače? Nič lažjega kot to.

Postavimo pol metra za naletno desko eno blazino, za to blazino pol metra naprej drugo blazino in za to še pol metra naprej tretjo blazino. Tako, sedaj pa že lahko skačemo, in sicer tako-le:

Z zatekom odpah z levo nogo na naletni deski — skok z desno nogo na prvo blazino — odpah (vezano) z desno nogo s prve blazine z levo nogo — skok na drugo blazino z levo nogo — odpah (vezano) z levo nogo iz druge blazine — skok obenožno na tretjo blazino do vzpetne stoji na tleh.

Da se ta vaja, ta skok bolj natančno razume, se lahko poizkusi prvič z dvoskokom. Ta je za en korak (oziroma en skok) krajši kot troskok. Skače se ravnotako. Z zatekom odpah z levo nogo z naletne deske — skok z desno nogo na prvo blazino — odpah (vezano) z desno s prve blazine — skok obenožno na drugo blazino do vzpetne stoji.

Priporočljivo je vaditi ta skok, ker je lep in lahak, posebno za prve telovadne ure. Samo ob sebi je umevno, da se pri nadaljnjih skokih blazine pomikajo vedno dalje!

Čez kozo in vrv obenem!

Tudi to je skok. Vadijo ga lahko vsi oni odseki, kateri imajo kozo in skok na visočino. Ta skok je zelo mikaven, še bolj za skakače, kakor za gledavce. Skočiti čez kozo in še čez skok na visočino, si bo mislil kdo, je težko; a ni tako, kot si misliš, dragi bratec!

Postavimo kozo na vzdolž ali na šir, kakor hočemo; pred kozo se dene naletna deska, za kozo pa postavimo tikoma skok na visočino, pa prvič ne previsoko, za tem pa seveda blazino. Orodje je pripravljeno!

Skočimo pogumno čez kozo, kakor smo že opisali, ne da bi kaj mislili na to, da je za kozo še vrvice, in videli boste, da je prava igrača skočiti čez oboje, če znate dobro skakati čez kozo. Vrvica se pomika vedno višje, dokler ne pride vzporedno visoko s kozo. Ko se doseže ta visočina, je pa treba noge pri skoku zelo razkoračiti in odpah mora biti močan.

Skok se pa lahko postavi tudi pred kozo. Seveda pri tem stvar nekliko težje izgleda, a ni tako. Če se križ pri skoku lepo ulekne, noge pa iztegnjene raz-

korajijo, boste videli, da ni prevelika umetnost — skakati čez vrv in kozo obenem.

Seveda se mora ne le samo vrv, ampak tudi kozo vzdigovati vedno višje.

Ženska telovadba.

Bradlja.

P. K.

Tu podajam nekaj vaj, pripravnih za žensko telovadbo. Po nekaterih odsekih, kjer se goji tudi ženska telovadba, tožijo, da nimajo vaj za telovadbo. To pa ni upravičeno, ker se za žensko telovadbo vadijo iste vaje, kot so bile opisane v »Mladosti« za moške začetne vaje. Skok se istotako vadi kot pri moški telovadbi, kosa tudi, ravnotako plezanje, proste vaje itd. Sledeče vaje na bradlji so pa nalašč prirejene za ženske.

Na početku bradlje (to je čisto nizko):

1. Stegnjena opora — premah prednožno z desno nogo čez levo bradljenico (noga popolnoma k roki in stegnjeno) obrat v desno, premah odnožno z levo nogo do ležne oporezad, seskok do stoji na tleh.

2. Ista vaja 1. do ležne opore — kolo odnožno z desno nogo — kolo odnožno z levo nogo — seskok do stoji na tleh.

3. Vaja 1. do ležne opore — kolo odnožno z levo do vseda sonožno na bradljenici — preprijem z desno roko — seskok z obratom v desno do stoji na tleh.

4. Vaja 1. do ležne opore — premah odnožno z levo čez obe bradljenici obrat v desno — do raznožnega seda za rokama — preprijem — premah odnožno z levo — do sonožnega seda na desni bradljenici — spojeno s seskokom do stoji na tleh z obratom v desno.

5. Ista ko 4. do raznožnega seda za rokama — medkoleb — raznožni sed pred rokama — medkoleb za nožka v desno.

Dovolj za danes. Gotovo bo kdo oporekal tem vajam, ta, da so prelahke, drugi, da so morebiti celo pretežke za ženske. Bo pa tudi kdo ugovarjal, da se iste vaje ena za drugo ponavljajo. Res je to, a naj ne pozabi dotični, da se je moral on sam tudi učiti enakih vaj, če že teh ne. Sicer se te vaje res ponavljajo, a so stopnjema vedno daljše in težje.

Ko se navadijo vse telovadkinje teh vaj, tako da so popolnoma izurjene v sigurni izvedbi, se pa poskušajo izvajati obratno. Torej, kar velja sedaj na desno, naj se potem vadi na levo, kajti na obe strani se morajo navaditi. Ko znamo na obe strani, pa naj poizkusita nastopiti na vsakem koncu bradlje po ena telovadkinja, torej dve naenkrat, in sicer tako, da dela ena vajo v desno, druga v levo; seveda mora paziti, da storite obe naenkrat en gib. Da se pa to lažje izvrši, naj se šteje in na vsako številko naj se vadi en gib.

Kmalu bodo telovadkinje spoznale lepoto teh vaj i jih še z večjim veseljem vadile in ne bo dolgo, ko bodejo same take vaje kombinirale.

Razširjajte - - -

- priporočajte -

- - agitirajte za

„MLADOST“